

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bármentellen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Flózetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vilkőre postán, küldve:

Egész évre . . . . . 10 frt — k.
Félévre . . . . . 5 frt —
Negyedévre . . . . . 2 frt 50
Egy hónapra . . . . . 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisorszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, okt. 30.

213. szám

Az 1885-iki költségvetés.

A pénzügyminiszter bemutatta a jövő évi költségvetést s most már országgyűlésnek benyújtásával foglalkoznak. Szóljunk tehát mi is pár szóval hozzá s lássuk meg, hogy vajon csakugyan oly rossz lábba állunk-e mi, mint a hogy a mindenáron ellenzék tartja.

Hát a jövő évi rendes költségvetésünkben nincs többé deficit, hanem igenis van 5 1/2 millió forintnyi többlet. Igaz, hogy erre az ellenzéki tudósok azt mondják, hogy az csak személynysztés, mert mire az év végére érünk, ez az 5 1/2 millió többlet kámforrá válik. De mi meg azt mondjuk, hogy tessék megnézni a zárszámadást, a mely aztán csakugyan nem lehet személynysztés és abból meglehet látni, hogy a múlt évben is többet takarítottunk meg, mint a mennyi előirányozva volt.

Most már nagyot fordult a világ Magyarországon; ezen „átkos“ kormány alatt már elmentünk odáig, hogy nem többet költünk, hanem többet takarítottunk, vagyis többet szerzünk be, mint a mennyi előirányozva volt.

Természetesen, hogy a deficit azt még mindig nem lesz elenyésztetve és így 11 millió forint még deficitül van előirányozva, igen de méltótlanság figyelembe venni, hogy 23 millió forintot megberuházásokra fogunk költeni. Az is igaz, hogy az államadósságok törlesztésére is kell még 10 millió, a vaskapu szabályozására is kell valamennyi, még a pénztári készletek kiegészítésére is 15 millió s így ezen milliókat, ha csak úgy szárazon egymás mellé állítjuk, hát kihathatunk vagy 46 millió deficitet, s ha tetszik, harangozhatunk vele a könnyen hívők között, sőt elvitethetjük velük, hogy

nem a javulás, de sőt a süjűedés utján haladunk.

De hát lássuk azokat a milliókat. Ott van mindjárt a pénztári készlet 15 millió. Hiszen az nem azért szerzettetik be, hogy elköltessék, hanem hogy állandóan meg legyen; az egy vagyon, egy tőke, melyet ha megszerzünk az idén, hát akkor is a miénk, de nem irhatjuk fel teherül a jövő évre, mert az meglesz effektive az év végén is, és mint pénztári készlet megyen át az új év számlájára.

Az államadósságok törlesztésére felveendő 10 millió is csak olyan összeg, mely míg az egyik helyen tartozásba jön, a másik helyen adósság apadást jelent. De meg ezt az új adósságot sem csinálja a kincstár csak úgy potyára, mert fizet belőle le, vasuti kamatbiztosítási előleget, épített vasutakat, és eszközök másnemű beruházásokat; s így ha csinálunk is 11 millió forint adósságot s ezenkívül elköltünk 10 millió forint államvagyonot, de szerzünk 30 millió forintnyi olyan államvagyonot, mely bevétel gyanánt beiratik az ország vagyoni mérlegébe.

Az a 46 millió deficit tehát azt jelenti, hogy 8—10 millióval még mindig többet szerez az ország, mint a mennyit elkölt, s hogy azontul is kiadásainak nagy része a magyar állam vagyonosodási, művelődési és közbiztonsági érdekeire fordítatik.

Kétségsbe esni tehát nincs ok az ország pénzügyi helyzetére felett, csak elbizní nem szabad magunkat és ismét tulajdonságos költségekbe nem szabad bocsátkozni. Jól tette a pénzügyminiszter, hogy beszéde végén ezt oly nyomatékkal hangsúlyozta.

A kormányt nem érheti vád többé, hogy adósságokba sodorja a nemzetet. Ime a jövő év már 8 millió forintot meghaladó megtakarítással fog járni, habár a kincstár esetleg 30 millió forintot meghaladó hitelműveletekre bocsátkoznék is.

A honvédelmi miniszteri táraza.
Mint a „Nemzet“ biztos forrásból értesül, a hivatalos lap holnapi száma fogja közzétenni a felségének legf. kir. kéziratát, melylyel br. Fejérváry Géza honvédelmi miniszteri államtitkár honvédelmi miniszterré nevezetik ki.

A doroghi választás. A Dorogon f. évi június 15-én megtartott képviselőválasztás ügye, mely annak idején az ellenzéki sajtó nagy hűhóval a választási visszaéléseknek mintaképe gyanánt lett feltüntetve, a IV. bíráló bizottságnak kihirdetett ítéletével befejezést nyert. A kérvény mint minden pontjában merőben alaptalan, négy napon át öt szokatlanul hosszú ülésben folytatott beható és lelkiismeretes tárgyalás után visszautasított.

Az érdemleges tárgyalás bevilágította a választás ellen a kérvényben felhozott vádak teljes tarthatatlanságát és a választás védeje által Burány János esztergomi ügyvéd által előterjesztett írásbeli nyilatkozat és szóbeli védelem tisztán felderítette azt, hogy a választási elnök Niederman Pál ellen felhozott süjos vádak, melyekben okmány hamisítással, esküszegéssel és példátlan erőszakossággal vádoltatik, részben a kérvényezőknek az adatok beszerzése körül tanúsított könnyelmű felületességéből származnak, részint pártszerveletből eredő alaptalan ráfogások, melyek caluminiare audacter sikerére való számításal használtattak fel.

Nem térhetünk ezen kérdés fölött napi rendre azon jogosult óhajítás kifejezése nélkül, hogy a pártok manifestációikban a közérköleség és tisztesség érdekében nagyobb mérsékletet, több igazságszeretetet és tárgyilagosságot tanúsítsanak és oly recrimináció

tióktól, melyeknek árnyéka csak reájuk vet homályt, a jövőben tartózkodjanak.

Egyébiránt Niederman Pál elnök a becsületén éjtett serelnek megtorlása végett az igazolási eljárás befejezte után a kérvény és mellékleteinek a fenyítőbíróshoz való áttételét kérelmezte.

Ezen ügynek tehát még utójátéka is lesz, melyet figyelemmel kísérendünk.

Debreczen-érmellék-szilágysági vasut.

(Két cikk.)

Debreczen, okt. 30.

I.

A „Debreczeni Hírlap“ október 17-diki számában Gyapáros aláírással a Debreczen-től több irányban tervezett vasutakról egy figyelemreméltó cikket jelent meg, mely különösen a debreczen-székellyhid-margitai vasutnak városunkra kiváló fontosságát emelte ki, kimutatva a vasut felépítéséből úgy az átmeneszendő vidékre, mint Debreczenre háromulandó hasznót és előnyöket, valamint a vonal kiépítésének első sorban Debreczenre nézve sürgős szükségességét.

Jelen cikk írja mindenben magáév teszi az amott felhozott érveket és javaslatot, annyival inkább, mert nemcsak Nagyvárad buzgólkodik a várad-érmihályfalvai irányban nekikedves terve mellett, hanem ami szintén, vagy talán sokkal jobban számításhaveendő — a Szilágyság részéről épen a napokban egy nagy fontos elhatározó lépést történt, a már régebben tervebe vett Zilah-tól Szilágys-Somlyó, Sarmaság, Tasnádon át Nagy-Károlyig vezetendő helyi érdekű vasut ügyében.

Ugyanis a vasut érdekeltsége f. hó 12-dikén Zilahon értekezletet tartott Baranyi Ágoston főispán elnöke alatt. Véletlenül jelen volt azon Landau Gusztáv orsz. közepitészeti felügyelő, a helyi érdekű vasutak engedélyezésénél a kormány egyik szakközege is. Az értekezlet, melyen Balassi Miklós mérnök előterjesztette az említett irányban építendő vicinális vasut nyomjelzési munkálatát,

Könnyű volt fejt így elhatározni; de bizony hiába vártam, hogy még egyszer látni fogom. Elmult a következő heti vásár, aztán a harmadik is, a negyedik is, az én menyecském nem jött. Járhattam én föl-alá a vajas asszonyok közt, összeharangoztam az egész piacot, kérdézősködhettem. Mindhiába.

Már halálra untam magamat Szebenben, a bosszuság emésztett, az aggodás gyötört, nyugtalan kószáltam az utcákon, ami feltűnhetett az embereknek s már a hatóság figyelmét is rám irányozta. A Bach korszak buzgó hivatalnokai mindjárt veszély szagát érezték. Mihelyt egy idegenképű embert megpillantottak s nagyon világos volt, hogy az állam fölforgatása előzótatik, ha valaki annyit csavarog minden látható czél nélkül a piacon.

Az erélyes rendőség szigorú kihallgatás alá fogott, átmozdított írásaimat s szerencsésnek vallhattam magamat, hogy nagyobb baj nem ért, kiutasítottak Szebenből. Ha csak hajszálnyit gyanusant fedeztek volna föl, tíz évi börtön várt volna rám, mondá a cs. k. rendőrigazgató, ki nem mulasztotta el az alkalmat, hogy legalább atyai dorgálásában ne részesítsen.

(Vége köv.)

Mese az „ördög árká“-ról.

Közli: Galánffy Lajos.

(Vége.)

A leányka — a mint a szobába lépett — térdre borult mostohája előtt, s összekulcsolt kezekkel kérte, ne tegye boldogtalaná, könyörüljön sorsán, ne tartsa el magától, szeretni, gondozni fogja őt hólta napjáig, s aztán zokogás közt elmondta azt is, hogy neki sejtelmé sugja, szerencsétlen mind ketőjükre ez a nap, mely épen a péntek napjára esik. Lásd édes anyám! még alig jött el az est — folytatta a leányka — s már is oly setét van, az ég boltozatára nehéz, komor

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A női szív.

Elbeszélés.

Írta: **Vértési Arnold.**

(Folytatás.)

III.

Ugy-e, különös házasság volt ez?

A szertartás végét én már csak homályosan láttam. Ugy éreztem, mintha ájulás környékezne, erőm, eszmeletem elhagyott.

Féltoltan találtak ott jó emberek. Egy erdőcsész magához vitt konyhájába, bekötözte sebeimet, ápolt míg föl nem gyógyultam. Később még néhány falunkbelivel találkoztam, kik szintén életben maradtak s kiket az oláhok Balászfalvára hurcoltak magukkal, honnan aztán sok zaklatás után haza kerültek.

De Etelkáról senki sem tudott hírt mondani. Hová lett, nem tudták.

Mikor aztán elmúltak a háborús idők, tudakozódtunk utána mindentel, hivatalos uton is, amugy is; de hasztalan volt minden keresés, nem tudtunk nyomára találni.

Arra voltak tanuk, a kik egy darabig még látták őt az oláh táborban azzal az ugynevezett férjével; hanem egy összecsapás után, a hol honvédeknek szétgrasztolták a gyüleléshadát, végkép elvesztett nyoma neki is, annak az oláh legénynek is. Ki tudja, mily sors érte?

Bizonyosnak tartottuk, hogy meghalt. Mert hiszen ha életben maradt volna, lehetetlen, hogy most elő ne jött volna rejtekéből. Nem hurezolhatta volna oly helyre az ember, hogy életjelt ne adhatott volna magáról.

Egy darabig még gondolhattuk, hogy valahol a hegyek között bujkál vele rablója; de mikor aztán hónap hónap után és év év után mult, akkor végre föl kellett hagynunk minden reménnyel, hogy valaha föltaláljuk.

Már harmadik év mult, hogy ama véres idők lejajlottak, midőn egyszer valami ügy-

ben Szebenbe kellett mennem. Az ügy sokáig elhúzódott s én azalatt a két nap alatt unalmamban nem tudtam mit csinálni, mindig az utcán kóboroltam.

Hát a mint egyszer végig megyek a heti vásárosok sorai közt, szemembe ötlök egy csinos oláh menyecske, a ki ott guggolt a földön a többi közt, turót és vaját árult. Az are oly ismerősnek látszott, bár nem tudtam hol láthattam volna, hiszen Szeben vidéken soha sem jártam.

De mikor másodsor visszafordulok és nézegetem sokáig (ő nem vett észre) egyszerre csak megvillan fejembe a multak emléke s önkénytelenül, a pillanat lázas benyomása alatt hangosan fölkiáltok:

— Etelka!

Kissé megrezcent s arcszínem elváltozott. Látam, hogy lopva felém tekint; de aztán úgy tett, mintha nem venne észre s a kosarába levő holmit rakosgatta idebb odébb.

— Etelka! — kiáltottam hozzá rohannva — oh, csak hogy végre föltalálom kegyedet! Menyit busultunk, menyit remegtünk kegyed miatt!

Ugy tett, mintha nem értene. Oláhu! szólt hozam s kérdezte hogy mit akarok?

— Mit akarok? — kiáltottam föl bámulva. Hát mit akarnék? Megszabadítani kegyedet. Nincs már mitől félnie. Annak az embernek nincs már hatalma kegyed felett.

Jöjjön, jöjjön rokonai várják. Kárpótolva lesz kegyed mindazért, a mit szenvedtet. Jöjjön, ne féljen a törvény megvédelmezni.

Megütöközve nézett rám. Eszrevehetőleg reszketett s arca majd láng piros lett majd elsápadt. De makacsul megmaradt amelett, hogy nem ért magyarul.

Hiába beszéltem, hiába könyörögtem neki. Egyre csak azt ismételte oláhu! hogy nem ért engem s nem tudja mit kívánok?

Ez állhatatos tagadás végre megzavart. Talán mégis tévedtem? — gondolám, bár a hasonlatosság igen nagy volt. S mivel most már a többi hetivásáros asszony is reám kezdet támadni, hogy miért nem hagyok békét Mariczának, hát szégyenkezve elszomolyogtam.

Nem bírtam azonban teljesen megnyu-

Landau Gusztáv azon argumentumokkal támogatott véleménye folytán, hogy a Szilágyság terményeinek nagyrésze Galiciába szállíttatik, hogy Bihar megyének — ma éppen nem kecségtető — támogatási készsége nélkül a debreczeni csatlakozás nem könnyen volna kivihető — előnyösebb a nagykarólyi csatlakozás: a Balassi Miklós tervét elfogadta.

Ez ama fentebb nagynak, fontosnak jelzett lépés. Azonban korántsem olyan, mely meg nem változtatható volna. Ezzel még nincs felépítve a zilah-nagykarólyi vasút. Az értekezlet lefolyása, Landau véleménye és általában a helyzet egész signaturája, nemhogy leverőleg, még kevésbé, hogy elrettentőleg hathatna azokra nézve, kik a netalán kiépítendő debreczen-margitai vasútnak Zilah felé folytatása mellett buzgólkodnak, de sokkal inkább ösztönzésül szolgálhat az eszme mellett minél tevékenyebb propagandát folytatni, azt minél gyorsabban megtesztíteni.

Halljuk csak Tömösvari Lászlónak mint egyik érdekeltek, ki multkor az érmelléki vasút ügyében Debreczenben tartott szűkebb körű tanácskozáson jelen volt hol a legteljesebb jóindulatot tapasztalta a szilágysági vasút érdekeltjeivel együttes működés iránt, ama zilahi értekezleten mondott beszédét. Ugyanis ő arra kérte az érdekelteket: hogy a csatlakozási pontra vonatkozólag most ne határozzon, hanem tegye ériintkezésbe magát a debreczeni érdekeltekkel, s az azzal karöltve próbáljon eljárni; neki teljes reménye van — úgy mond — hogy ez uton fog a szilágysági vasút legbiztosabban létesülni, mivel nem szenved kétséget, hogy Debreczen a Szilágyság kereskedelmének góczja, oda kell tehát gravitálni.

Szikszai Lajos szerint a megyének azt a csatlakozást kell elfogadni, mely mellett a vasutvonal mihamarábbi kiépítése biztosított, ennél fogva a tárgyalás megindítását az érmelléki vasút érdekeltjeivel is szükségesnek tartja.

Landau Gusztáv miért ajánlja a nagykarólyi csatlakozást? Csúpan azért, mert a debreczeni csatlakozás Bihar megyének ma éppen nem kecségtető támogatási készsége nélkül nem könnyen volna kivihető. Vajon nem az látszik-e ki elég világosan ezen indokolásból, hogy előnyösebb volna a zilah-somlyó-margita-szekelyhid-debreczeni irány, ha Bihar megye is hozzájárulna a költségek viseléséhez.

Hiszen Landau ur is ismeri, hogy a Szilágyság terményeinek nagyrésze Galiciába szállíttatik. Már pedig a zilah-somlyó-sánaság-tasnád-nagykaróly-érmihályfalva-debreczeni vonal 180 kilométer, míg az érmelléken keresztül Debreczennek vezetendő irány csak 151 kilométer. Igaz, hogy az első irány is összekötésben hozná a Szilágyságot Debreczenel, hogy — a mi sokat nyom a mérlegben — amannak egyrésze 72 km. már készen van. De ne engedjünk magunkat a látszat által félre vezetetni. A mi általunk ajánlott irány több mint 30 km-rel rövidebb és egyenes, nem oly kacskaringós, mint amaz, mely előbb nyugatra indul Somlyónak, onnan északkelet felé irányt vesz Tasnádnak, azután északra fordul N.-Károlynak, a hol meg „balra-átot” csinál újra nyugat felé Debreczennek.

sötét felhők tornyosulnak . . . én úgy félek, úgy rettegek, végzeteljes lesz e mai nap

Az öreg asszony kérelhetetlen volt, durva erőszakkal ragadta meg száraz, esonatos kezével a lányka karját, hogy az a fájdalomtól felszisszent, aztán maga elé vonzolta, felöltöztette a remegő teremtést a kirakott ruhába, feltűzte fejére a menyasszonyi koszorút, kezébe adta a virágos kézi kendőt, s leültette a fakó ládára, hogy várja be a völégényét, aki nemsokára érte fog jönni a nász kocsián, mely elé korom sötét színű tüzes véru paripák lesznek fogva, viszi majd haza, az édes otthonba.

E szavakra a szegény gyermek, a felkiszorított menyasszony fuldokló zokogása volt a válasz.

Ez alatt odakint beborult az ég, boltotzatán sűrű nehéz fellegek üzték, kergették egymást, feltámadt a zivatar, süvöltve futott át az óriási tölgyek sárguló lombjain, melyeknek elsápadt, elszakított leveleit zizegve csapkodta a kis lak ablakához. Jött a romboló forgó szél, letépte az erős tölgyek ékes koronáját, s ha némelyik nem engedett erejének, derékbe törte ketté, földre teperte magas sudarát.

Vakító villámok futottak keresztül-kasul az ég sötét boltozatát, a folyton tartó menyörgés alatt megrendült a föld, folyó lett a levegő.

E bozszató időben érkezett meg a völégény, négy fekete paripáját maga hajtotta, ostorának éles patogása, lovainak vad horkantása behalasztott a kis szobába, mikor a ház előtt megállott.

Itt vagyok anyó! — döngött az érkező szava — midőn a házikó pitvarának ajtaját berugva, fedél alá lépett, itt az ígért tekeres! Hol van a szép menyasszony?

— Lassabban egy kissé urfiskám! — rikácsolt vissza az öreg asszony, ha ilyen magasan kezded, nem lesz a vásárból semmi . . . fel is ut, le is ut, visszamehetsz oda a honnan jöttél, a bagoly is ur a maga házában . . . e küszöbön belől én parancsolok,

Színház.

Sordon egyik régi, de kitünő vigjátéka a „Benito család” adatott tegnap színpadunkon s ismét egyike láttuk azon csattanósan összefüggő előadásoknak, a miniket a vidéken aligha tudnak egy társulatnál is producerálni, s e tekintetben a rendezőt (ezáltal Németh József) is dicséret illeti.

A szereplők egymást igyekeztek felülmúlni s Kíssné, Krecsányiné, Kükemezey Vilma és Váci Vilma, de különösen Siposné, kinél kedvesebb vigjátéki anyaszínésznőt képzelni sem lehet, — teljes buzgalommal emeltek a kitünő ensemblé. — A vidéki lapokban éppen ennak hiányát róvják meg más társulatknál s mi annál nagyobb örömmel regisztráljuk az ebben elért nagy sikert. — A férfi szereplők semmiben sem maradtak a nők mögött. Szabó Antal és Németh József a két apa szerepben cabinet alakításokat adtak, bárha a két szerepet a két művész között megcserélve szerették volna látni. Pálffy a pozitív nevelésű fiút sok humorral játszta; Halmai pedig mint mindég most elegáns megjelenésével az első helyen vívta ki az elősméret.

Utóljára emlékezünk meg a kis Fantáról; kit a négy éves Krecsányi Vera személyesített. Ha e gyermek mai szerepéből következtetni lehetne, úgy hallhatatlan jövőt jósolhatnánk neki. A mint belépett talpig feketébe öltözve, irakkosan, czikkrel a közönség zajos tapsokban tört ki, mely az ügyes játék közben még sokszor ismétlődött.

„A furcsa háború” holnapi előadásán az első felvonásban előforduló tábori jelenetben a katonai zenekar fog játszani. — Szombaton Bartók Lajos nagyhírű történelmi drámája „Kendi Margit” adatik. A nagy élvezetet kínáló előadásra előre is felhívják a közönség figyelmét.

Színházunknál két nevezetes premierre folynak nagyban az előkészületek. U. m.: Madách: „Ember tragédia”-ja, mely Krecsányi rendezésében fényes kiállításban fog színterülni és „Gaspard és operettere, melynek zenéjét Millöcker a Koldusdiák szerzője írta.

Napi hírek.

— Felhívás Debreczen város nagyérdemű közönségéhez. A „debreczeni jótékony négyelet” folyó évi október 19-én tartott választmányi gyűlésében elhatározta, hogy árvaháza javára városunk közönségének körében újra gyűjtéseket rendez, felbátorítván erre a mult éveken tapasztalt fényes sikerek által. Négyeletünk tagjai november hó elsejétől fogva fel fogják keresni az emberbaráti hajlékokat, hogy átvegyék a nemes szívek adományait, melyeket szegény árvák szükségének felezésére fordítunk, szívesen fogadván a legesekélyebb adományt is, álljon az pénzben, gabonaműben, vagy akár ruhában. Bízalommal fordulunk a nagyérdemű közönséghez, hogy legyen ez alkalommal is

aztán többet is ér ez a drága portéka, adhatz egy kis ráadást abból a sok aranyból, amivel bírsz.

— Ne mókázz anyó! drága jó napam! még elhiszem, hogy kevesled portékád árát, pedig egy batkával sem kapsz többet, ha bár kocsim tengeje majd le török a temérdek kincs alatt, amit ugyan nem neked, hanem szép menyasszonyomnak hoztam jegyajándékba — döngött vissza a sötét tekintetű völégény, aztán a rozgánt asszaltára csapta az ígért tekeres aranyat, s a lánykához közeledett.

— Jól van jó! viszonzotta az öreg asszony, — s mohón kapott az aranyat rejtő tekeres után — a lány tied, fel is cizozmáztam nekéd szépen, hanem aztán jól viseld gondját, légy hozzá türelmes, mig meg szokja helyzetét, panaszát ne halljam, mert akkor jaj nekem, de neked is, te már ismersz ongemet, mire vagyok képes — hanem édes vóm uram! — folytatta tovább mondókáját, talán várhatnál egy kicsikét, mig el áll a zivatar . . . ilyen időben csak nem viszed utra menyasszonyodat, e borzalmas éjben életét teszed kockára.

Az idő rövid, — döngte közbe az ifjú — nekem még nagy utaim vannak, mennünk kell, kocsimon meleg ruháim mindkettőnkre Pá! anyó! nemsokára viszont látjuk egymást, s a nélkül, hogy feleletet várt volna — durván félre lökte magától az öreg asszonyt — karjaiba ragadta a rettenetes tarsalgás alatt eszméletét veszített lánykát, ki a fakó láda tetején már előbb végig zuhant, s azzal könnyed terhével kocsijához rohant.

Az öreg asszony éppen az ajtófélfának esett . . . Egy pillanat alatt talpon volt, belémártotta ujját egy medencébe, mely az ajtó mellett a falon függött, s a sárgás zsiradékkal, mely ujjára ragadt, rohanás közben is rá ért megkenni a lányka homlokát.

Aztán hagyta futni az ifjút a kocsijához, hol könnyed terhével az a puha vánsokkra ült.

segélyünkre nehéz, de szép munkánk teljesítésében, melylyel árvaházunk, illetve négyeletünk 15 szegény gyermekének könnyeit akarjuk felszárítani. Fogadja szívesen küldöttünket, kik a szeretet munkáját nehéz fáradsággal végezték, s mutassa meg könyveikbe beírandó könyörület adományával, hogy a jótékony forrása városunk lakosságának szívében nem apadt meg el. Melegen ajánlom ügyünket a nagyérdemű közönség érdeklődő, szíves figyelmébe. Debreczen, 1884 október 30. Veres Szathmáry Teréz, négyeleti elnök

A Frics József 25 éves jubileumára szóló meghívók még nem küldettek mind széjjel, hanem azok szétküldése most folyik és néhány napot fog igénybe venni

— Meghívás A debreczeni 1848/9-ki honvéd-egylet 1884. nov. 2-án d. e. 11 órakor a csizmadia szímben közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai bajtársi szeretettel meghívattak.

— A helybeli ref. egyháztanács iskolaszéke, tegnapi ülésén töltötte be ideiglenesen a szerencsétlen vért Szikszai Imre csegléd-utcai fia tanító és a lemondott Trelezky Matild csapó-utca külvárosi leány tanító helyét, amarra Atkari Imrét, emerre pedig szavazattöbbséggel Kulcsár Erzi k. a. t. választván meg.

— A színházi zenekar személyzete elhatározta, hogy ezután mint az intendatúra idejében egyes polgári temetkezéseknél játszott. Erre nézve intézkedni lehet mindenkor a színházi házmesternél.

— Nyerevény tárgyak árverése. Az iparos ifjuság önképző egylete helyiségében jövő vasárnap délután 3 órára halasztatott az árverés, melyre a venni szándékozó közönség figyelmét felhívjuk. Az egylet által rendezett sorsjátékból összesen, mintegy 140 különböző tárgy maradt vissza az egyletnek, melyek az egylet javára leendő elárverését a választmány elhatározta. Az árverésre újból meghívja a venni akarókat az elnökség.

— Gyászjelentés Szomorodott szívvel jelentem forrún szeretett jó anyámnak ÖZV. CSURKA MIHALYNE született Szöke Zsuzsánnának 84 éves korában, párnapi szünet után, folyó Október hó 28-dik napján, éjjel 12 órakor véglegengülésben történt csendes kimúltát. A megboldozottak földi részei folyó hó 30-án Csütörtökön délután 3 órakor, a várad utcazi 2106 ik számú háztól, a ref. vallásos rövid gyászterület után, a hatvan utcazi sírkertbe fognak örök nyugalomra tetetni. Mely végítzességétélre a boldogultnak rokonait, barátait, ösmerőseit bánatos érzéssel meghívom. Debreczen, 1884. Október 28. Csúrka János, nőmmel Trelezky Emiliával; Zsuzsánná, öz. Somogyi Albertné Lajos és Eszter testvéreim, és számos unokák és dédunoka nevében.

— Az ágost. hitv. évang. e. sz. ház vasárnap azaz november 2-án a reformáció emlékkünnepét fogja megülni. Az isteni tisztelt végeztével az urvacsofaja fog kiosztatni.

— Az iparoskör zászlójára újabb adakoztak: a méz-sáros társulat 10 frt; Stiber János, Bisothka Gábor 2—2 frt; Varjas Pál, Petrovics István, Harsányi Gábor Nagy András, Vetési István, Dankó István, 1-1 frt Schaitl József 40 kr. Acs Imre; R. F. 20 20

Az ifjú éles füttyentést hallatott, amely után eszevesztet rohanással ragadták magok után a neki vadult paripák a járművet, melynek belsejéből a sötétben is vakító fényt árasztott szét a nehéz aranyba foglalt temérdek gyémánt, draga kő.

Az arany nehéz terhe alatt a permetező esztől meglágyult földben mely barázdát húzott a kocsikereke a különben is mély uton . . . hol eihaladt, s hogy a zápor csakhamar megeredt; az összetululó víz ár még mélyebbre mosta az ut vágányát.

A prédáját magával ragadó ifjú már jó messze lehetett, midőn az öreg asszony szobájába visszatérve a tekeres kibontásához látott.

Össze aszott keze, — midőn a tekeres után nyult — úgy reszketett mint a nyárfa levele, apró szürke szemei oly sebesen forogtak a mint a malom kerék orsója, sovár tekintetével majd elnyelte a csomagot.

Egy édes siko . . . s az öreg asszony eszméletlenül rogyott a szoba földre.

A tekeresben laposra esiszolt kövek voltak egymás mellé rakva, s nem aranyok. Ez volt oka a velőt rázó éles sikoltásnak.

A vihar óriási erővel tört ki ez alatt. A felújuló forgószél beszakította a kis házikó fedelét s úgy vágta oda a kis udvarra, hogy annak minden része pozdorjává tört, aztán egy irtóztató dörgés mellett belescapott a gyújtó villám a törmelékbe, hogy egy pillanattal lángra gyúlt.

Az özvegy asszony a rettenetes dörgésre felezmélt, lábra állott, s jobb karjával görbe botjára támaszkodva az udvarra tipegett, bal kezével göresösen szorította a tekerest, és úgy hadonázott vele a levegőben mintha az szélkelep lett volna. Az égő zsarátnok lángjától kísértetiesé vált arcczal, vérben forgó szemekkel tekintett fel az égre s ily szavakra fakadt: „haragszol oda fent jó öreg, haragszol! hát nem csodálkozom rajta, szép lehetett a mit láttál, no lám, én is haragszom, és így ketten vagyunk a kik

kr, összesen 20 frt 80 krt mely kegyes adományokért fogadják a tisztelt adakozók a kör részéről is nyilvánított legősintébb köszönetemet, Debreczen 1884 október hó 30-án Lőrinczák László mint a zászló készítő bizottság pénztárnoka.

— Theaestély. A hosszú téli esték beálltával a kávéházi theaestélyek is kezdetűket veszik. Így ma és minden csütörtökön a „Hungária” kávéházban, minden szombaton pedig a Bikában rendezetik theaestély mindenkor első rendű cigányzenekar közreműködése mellett.

— Humor. — Rosz versek XIV Lajos király néhány írott lapot adott át a Boileauknak, mondván: Mit szól e rosz versekhez, melyeket magam írtam? Boileau elolvasta a kéziratot, vissza adta a királynak és felelte: — „Fölségednek minden sikerül. Soha se vall kudarcot. Ime: rosz verseket akart írni és sikerült!” — Fogas kérdés. Kapitány! „Hát te nem tudod, hogy kell fellebbvalódnak válaszolni?” Közlegény: „Igenis kapitány ur!” Kapitány: „Mondod mindjárt, hogy „parancsolatjára”, azt hiszed bolond vagyok?” Közlegény: „Parancsolatjára, kapitány ur!”

— A piros bugyeláris egy jelenete játszódott le a napokban Hagyáros pusztán (Zalamegye) csakhogy ennek a vége nem volt oly vig, mint amazé. Egy jómódu parasztagda leánya, kit szeretője a faképnél hagyott, mondatott magának jövendőt egy cigányasszonnyal ki is észrevette a leány baját — s mindjárt egy hathatós módot is ajánlott, a mivel a hitelent úgy visszaadaggetheti magához, hogy csak ácsokpa választhatja el őket egymástól. A leány eget-földet ígérve, örömmel állott reá, és a cigány asszony megkezdte a búbabólást; t. i. bekötötte a leány szeméit egy vastag kendővel, s kivette a hosszú kert végében levő kúrtézfához, s annak egyik ágára egy gombolyag ezérnát kötött, mondván: szép lassan hátrafelé menve egész a kert ajtóig, gobolyítsa le, s ez alatt imádkozzék szűz Máriához, de bármi történjék és bármi történjék és bármit halljon is, a kendőt le ne vegye, mert a búbab akkor nem használna semmit. Ó majd addig, két szem fekete tönjt fog égetni. Ugy is történt; de mig a leány künn imádkozgatott, addig a cigányasszony a szobából, a ládaiából 500 frt készpénzt, 24 drb pruszliakra ezüst gombot, és két nehéz selymekendőt ellopott. A gazda történetesen akkor jött haza mident nyitva találván, rosszat sejtett, kisetett az udvarra s ott leányával ütközött össze kinek szeme még akkor is be volt kötve; s elkecserecsében neki ment leányának, úgy össze-vissza verte, hogy félholtan fekszik, s a cigányasszonnyal pedig csak bottal üthette nyomát.

— Három bécsi nő tragédiája. Alig temették el a szegény, öngyilkossá vált Tödler Annát, ki véget vetett életének, mert egy Kresz nevű kereskedő olyan nyomorultul rászédte, — a bécsi lapok már is újabb tragédiáról adnak hírt. A Wiedenen lakott egy szép asszony boldog házasságban, anyja egy öt éves gyermeknek. Néhány héttel ezelőtt a gyermek, szüleinek másodemeleti lakásán kihajolt az ablakon, elveszté az egyensúlyt s lezuhant. Szerencsére a gyermeknek semmi baja sem történt, — de anyját annyira megrendítette a félelem, hogy azóta buskomorságba esett tagnap délelőtt valószerűleg

haragszunk, hát csak mérgeledjél atyuskám! folytatad megkezdett munkádat, dobáld kezded a gyújtó szikrákat, törj, rombolj mig kedved tartja . . . hanem haladj, menj tovább, . . . mert én nállam nem találsz már semmi rombolni valót . . . a mi megmaradt kis szegénységemből azt már úgy is felpörkölöd, összezuzdod, a legdrágábbat pedig elvitték az orrom elől . . . a botonát, megengej érte, de nem adom, erre nekem is szükségem van, szaladj azután a nyomorult pi-masz után, ott még találsz valamit.

Arra az ut . . . mutatott éjszak felé görbe botjával, érd utól a sehonnant, cizrogasd meg égető villámmal . . . nekem pedig hagyj békét . . . fáradt vagyok.

Fáradt vagyok; . . . hiszen láthatod — hanem azért nem fekszem le addig mig e napra való imádságomat el nem mondom . . . nem tudnám lehunyni szememet, ha belém rekedne ez a „valami.” A furia ezek után egy kissé előre ment . . . oda, hol pár percekkel ennek előtte a kocsit állott, a hol annak kerekéi olyan mély barázdát vontak a laza földben, s elkezdett — amint ő mondta — imádkozni.

— Megesaltál pokol fajzata! te sehonnai himpellér! . . . elraboltad szemem fényét, s hitvány kavicsdarabokat ádtál érte cserébe . . . megesaltál te gyönyörű mákvirágnak! s megmérgezted életemet, hát kísérjen tettedért mászatodon az él rettenetes átkom az én áldásom. — Sülyedjen el alattad a föld, melynek felületén csak az ég sötét óráiban botorkálsz, éhes gyomra nyelje el testedet, s izzó kemencéjében olvadj össze aranyaidal minden vagyonoddal, a melyekkel az emberek romlásán munkálkodol.

A gychenna égető tüze, melynél sütkérezel, égsse össze lelkedet, ha azzal bírsz, s ha egykor a föld gyomra kivetí magából piszkos, fekete testedet, éhes hollók, varjúk, s más effélé dögmadarak marczangolják azt szerteszét. Megesaltál pokol fajzata! de meg

örül
azon
tulaj
vesz
vér
bold
ket.
fiata
raga
visz
szül
völeg
a k
auny
báty
kitű
abba
napo
órara
men
kezt
vára
tára
étre
két
kés
szat
esit
fogi
Sch
vole
enna
tevé
gyil
hogy
Sche
tatás
azót
adot
ben
éves
sel
nyü
sen
Min
tese
felak
ját:
áldo
Foc
ver
taga
zav
dés
mód
ügy
214
mu
Ti
Ö
A
csal
szot
mer
oly
ken
drág
kit
emb
ném
gyu
kül
meg
rab
s h
vel
sza
vill
egy
töm
tek
vek
ket
utá
ala
cses
a m
mos
hely
mén
nek
ama
rint
ki
nek
ama
birt
örd

LENGYEL és JURINITS

„kék csillag“-hoz Debreczenben

főtér Biedermann-ház, a volt Nagy Amália üzlethelyiségében. Ajánljuk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe a téli idényre

legolcsóbb bevásárlási forrást

Mindenféle ruha szövetekbe, ternekba, flanelokba, jó mosó barchetekbe, női, és férfi trico alsó ingek, relik és harisnyákba, valamint feltűnő olcsó árak mellett mindenféle béléseműeket férfi és női szabók részére.

Császárolaj Nem robbanó Petroleum!

Teljesen tiszta, szag és veszély nélküli égő olaj.

A hasonlíthatatlan biztonság, melyet a valódi pensylvániai petrolenumból készült CSÁSZÁROLAJ a közönséges petrolum ellenében nyújt, leginkább kitűnik abból, hogy utóbbinak — mely külföldről hozatik be — törvényes és az amerikai felügyelők által is bizonyított 110–112° Fahrenheit vagy 35° Reaumur gyúfokkal kell bírnia, ténylegesen azonban — a miut többszörösen is igazolva van, sok esetben csak 70–80° Fahrenheit vagy 17–20° Reaumur gyúfokkal bír. Az én CSÁSZÁROLAJOM ellenben tényleg 130° Fahrenheit vagy 44° Reaumur — 55° Celsius gyúfokú úgy hogy az utóbbi időben mindig — sűrűbben előforduló robbanás okozta szerencsétlenségek a CSÁSZÁROLAJ használatát által teljesen lehetetlené válnak.

A Császárolaj különös előnyei továbbá:

a kristálytiszta szín,
a csaknem teljes szagtalanság,
a jelentékenyen takarékosabb elégés és az
erősebb Világítóképeség.

A két utóbbi — a fogyasztó közönségre legfontosabb előnyre nézve Dr. Janke állami vegyész ur által a Császárolaj és a közönséges amerikai petrolum között tett kísérletek a következő — igen kedvező — eredményt mutatják:

Császárolaj: amer. Standard white petroleum: világító képessége 8,25 gyertya erejű, világító képessége 6,20 gyertya erejű, fogyasztása óránként 33,5 grám, fogyasztása óránként 40 grám.

A Császárolaj világító ereje tehát 25%-kal nagyobb, s az elégés 16% kal kisebb lévén az amerikai petrolumnál, összesen körülbelül 41% esik a Császárolaj javára. A Császárolajnak nagyobb előállítás költsége által okozott magasabb ára, a fentebbiek által tehát nemcsak hogy kiegyenlíthetik, hanem a fogyasztásnál jeleltékenny meg a karitást is eredményez, mely az előfordulható áremelkedésnél egyenlő viszonyban még nagyobbakat fog feltűnni. A fogyasztó közönségnek emel-fogva Császárolajom használatba vételét — illetőleg égetését nem tudom eléggé ajánlani. Debreczenben kapható kizárólagosan Csanak József kereskedésében.

Teljes tisztelettel
Agust Korff
petroleum finomító, Brémában.

DIETRICH és GOTTSCHLIG

oszt. csász. és m. kir. udvari szállítók BUDAPESTEN. (Központi iroda és szállítási üzlet váci-utca 18. szám.)

Ajánljuk a már beérkezett közvetlen szállításukat kínai-orosz theakban (ez idej aratás) a legolcsóbb árakon, fél kilónként 2 frittól 10 frittig és följebb. — Jamaika rum üvegekben (4 1/10 — 1 1/10 literesig) 30 krtól 4 frittig. Brazíliai rum 1/10 és 1 1/10 literes üvegekben; továbbá francia és hollandi likörök, pezsgőborok, finom cognac és champagne finom cognac, angol teafűtő-mény stb.

Ebből árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A csász. és kir. udvari szállítók

DIETRICH és GOTTSCHLIG-telje

eredeti sósorszesz és só

Lee William találmánya, általán. elismert gyógyszer. Legjobb sikerrel használtatik: mind-féle gyuladásoknál kívül vagy belül, fej-, ful- és fejtájdalmaknál, nyílt sebek-, úszóg-, rákfűcsk-, szédhűdés-, gyuladt szemek-, stb.-nél. A continens és Angolország előrendű orvosi személyiségei által ezen gyógyszer mint biztos hathatósan kiemeltetik és a már 16 év óta beérkezett számtalan elismerő- és köszönő levelek iródánkban megtekinthetők.

A só nélküli sósorszeszünket

ajánljuk különösen fogtiszít-szerű, mivel a beteges foghúst gyógyítja és a fogfűnyűt előlődi; ugymint a hajdegek erősítéséhez és a fejkörpa-képződés megakadályozására.

Egy nagy üveg ára 60 kr. — Egy kis üveg ára 32 kr.

Ebből az elárutók előnyös engedményben részesülnek.

4%-os nyeresemény-kötvények 100 frtjával

a Budapesti magyar jelzálogbanktól.

Legközelebbi húzás

1885. január 15, május 15, szeptember 15.

Főnyeresemény

50,000 frt, 50,000 frt, 100,000 frt.

Minden nyeresemény kötvény, ha az már visszafizettetett, vagy ha arra már egy nyeresemény esik, — valamenyit következő nyeresemény-húzáson játszik, úgy hogy arra a későbbi nyeresemény-sorsolásokon még egyszer, sőt többször is nyeresemény eshetik.

Ezen nyeresemény-kötvények Debreczenben kaphatók

A debr. ipar és kereskedelmi bankban.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint

rakfáram fullerhelfségénél fogva

az őszi és téli női ruha kelméket u. m.

flanel, posztó, lóden, cheviott, tiszta gyapju, virágos, divat-szövetek, fekete és színes ternók valamint

az összes selyem és atlasz kelméket

mától kezdve

gyári áron de azok egyrészt gyári áron alól is

kiárusítom.

Nagy raktáru

kész női és gyermek felöltők, bundák, karmantyuk és esőköpenyegeket pedig a jelen viszony okhoz mér

olcsó árakon

a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

RUHÁKAT

mérték szerint budapesti műhelyekben legrövidebb idő alatt,

a legújabb divat szerint OLCSÓ ÁRON készítettetek

ROTT L.

Debreczen,
takarékpénztári épület.

1884. október 23.

TERNÓ!

Tekintetes Tóth urnak legkitűnőbb ternó-kiszámítása egy szegény családot a legboldogabbá tett, mert a küldött 37. 45. 59 számokkal a f. évi október hó 25 én tartott budapesti húzáson 1440 frtos ternót nyertem. Polgartársaim! felebarátaim! hírlapilag kijelentem, hogy mindaz, a ki Tóth ur legbiztosabb ternókiszámítását kéri ki, a legnagyobb boldogságra számíthat. Maradtam hálás tisztelettel!

Bécs, 5. ház, 12 szám, I. em. 9 ajtó.

Lang József
üvegyári felügyelő.

Forduljon miadeuki egyedül Tóth A. mathematicusoz Kenyérmező-utca 6. sz. I. em. 10. ajtó Budapestben és mellékeljenek leveleikhez 3 drb. 5 kros bélyegot a válaszádsára.

Figyelmeztetés! Miután Mihalik János elzúllott, elbukott szatócs legény nem képes számítani, nevemet Tóth A-t igyekezik bitorolni, olyképen, hogy felesége Tóth Anna szerencse számok kiadója névre Vámbház kör ut 2/22 sz. alá boesájt ki a lapokban szédőgő hirdetéseket, így akarja az én jó hírnevemot és becsületemet beszennyezni. Joakaratulag figyelmeztetem a t. olvasó közönséget, hogy leveleiket ne vámbház körut 2. sz. alá, hanem az igazi Tóth A. mathematicus lakására Kenyérmező utca 6. szám I. em. 10. ajtó ezimezzék.

Fogfajas csupán a
FEYTONA nézd meg
által távolítható el.
Debreczenben
kinek

Dr. Rotschnek V. Emil
ezegld-utcaiz gyógy-szertárában.